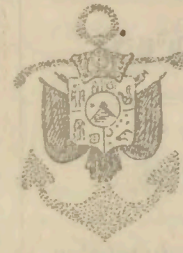

Հայրենեաց

ՀԱՅԻՆ
ՊԱՅՏՆԵԱԿԷ
AN ARMENIAN WEEKLY.

AMERICAN HAI PUBLISHING CO.
P. O. Box 379, Worcester, Mass.

Entered at the Post Office at
Worcester, as Second-Class
Mail Matter.

Subscription \$1.50 a Year.

ԲԱԺՆԵՅԻՆ
Մ. ՆԱԶԱՆԳՈՒՑ ՀԱՄԱՐ
Տարեկան \$1.50
Վեցամսեայ 0.85
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Տարեկան 10 Ժրամք
ԿԱՆՈՒԿ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Խմբագրութեան գրիւթում
նամակ կամ ծրար կամ
չեն վերագրուելու
ԳԻՆ 3 ՍԵՆԹ.

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԻՎ ԱՂԱԲԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ընկերութիւնն նկատելով որ «Չայն Հայրենեաց», հրատարակելով ինչ կործանող և չէր մտաւարարութիւն մեզ այն միջոցներն, որոնք պիտի նպաստէին մեր Երազրի իրականացման, ուստի Ամերիկայի Հայ Հրատարակչական Ընկերութեան Յանձնարար Լիաբանաց Ընդհանուր ժողով մեծամասնութեան ձայնով որոշեց «Չայն Հայրենեաց», փոխադրել Ուստի, ինչպէս և Հրատարակչական Ընկերութեան վարչութեան կեդրոնը:

Ընկերութիւնն այժմ շատ աւելի դիւրութիւններ ու յարմարութիւններ ունենալով իւր ձեռնարկած գրիւթումը ներկայացնելու պիտի իրագործէ Սրբէն մասնաժողովն յանձնած ենք քանի՜ք աշխատութիւններ:

Այսու կը հրաւիրենք այն Հեղինակներն որոնք ձեռագիր աշխատութիւններ ունին յղեն մեր հասցէին, միեւնոյն ժամանակ յայտնելով իրենց պայմանները: «Չայն Հայրենեաց»-ի Խմբագրութեան միւս անդամները բանաւոր պատճառներով հրաժարած ըլլալով յետ այսու Խմբագրութեան պաշտօն կը մնայ միայն Պ. Վ. Շահէնի վրայ:

Թէ Խմբագրութեան և թէ վարչութեան նոր հասցէն է՝

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ. ՀՐԱՏ. ԸՆԿ.
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

AMERICAN HAI PUBLISHING CO.,
P. O. Box 379,
WORCESTER, MASS.

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՈՍԿԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
(ԵՂՎԱԶԱՐ ՈՍԿԱՐՉԵԱՆ)

Ժողովը իւր արշաւանքը կատարելու հաստատական որոշումները կը հաղորդէր «Վրէժ», Գ. միթէին և վեհագործները կը պատուիրէրու կը պարտաւորեցնէր անպատճառ ձեռնարկները պիտի կատարէք... Աւելի մեծ խեղկատակութիւն մը, երբ Գաշնակցութիւնն իւր ձեռքով իւր ծրագիրն ու սկզբունքը ստանալու կը ներմուծուի կապակեղանի պատկան յինչ Գ. միթէին թիֆլիսի ժողովը որոշումներին ու հրամաններին ենթարկելով (?!):

Ռուս կառավարութիւնն ալ այդ ժողովը յաջողութեան կարծես կուզէր օժանդակ հանդիսանալ, երբ արշաւանքի գաղափարին սքի իրոնն հակառակող Ռուսահայ Չ... կան մը, ճիշդ ժողովը գումարած պահուն կը ձեռնարկուէր, Գաշնակցութեան կնիքով և Բիւրօի բոլոր պարագաներով, ու ժողովը վերջանալէն քիչ վերջ քարհացակալ կառավարութեան շարժելով վայելելով կ'ազատուէր բոլոր տարածներով (?!):

(*) Շարունակութիւն 21րդ թիւէն

ԲՈՂԱՆԳՎԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գայթակցութեան Բարբար — Մասնախոսակոն — Պօլրենքէն Օրինակ — Փոփօքար (տոսանաւր թարգմանք) — Նամակ Պարսկաստանէն (Ուրմի) — Ազգային Գրոնիկ — Բարբարական — Կերթին Լուրի — Պաշտօնական Հերթում — Բանասիրական (Ոսկան — Եազար):

ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԵԱՆ ԲԱՐԸ

ՈՎ բերու ու այդ քորը զլրակց ազգային միութեան գարստանին մէջ:

Հայը իւր դարուստ ստաւապանքին դարն ըստմանը միայն քանց, բունակալին սուրը մէկ սրտի մէջ միտեցաւ, ու փրկութեան արշայոյթի յոյն ու երազն առէն հայի խանդավառութիւնն սկսեցին եղաւ:

Սակայն ուրիշ եկաւ կրօնական խարութեան սրտն, սարկներէ իվեր խոսովելու մեր ժողովուրդը:

Եթէ ներկայի մասին խօսենք, ու Ջրնայնայնները հրապարակ բերենք, Հայաստանի ժողովուրդի ու պատմութեան հաւաքանքն պիտի լսենք: Վարդապետ ծածկենք, եթէ կարելի է վարդապետը, այլ առթիւ այդ արար ւածի առջ կանգ առնելու:

Ինչ դառն երգիծանք մեր երեսին եթէ ըսեմ, ու միթէ՞ գարմանք չը պիտի պատճառէ մանչ ազնիւ գզացման տէր Հայի, հ'ոս Ամերիկայի նման լուսաւորուած երկրի մէջ՝ կրօնական ծայրայեղ ու անտանելի դրութիւն մը ազգային գարմանէն թեան խարութեան նախադուռն լացած է: Լուսաւորական Հայոց սովեղոց Հանգա-

նակութիւն, Բողոքական Հայոց Հանգանակութիւն, Լուսաւորական Հայոց լուսաւորական Բողոքական Հայոց լուսաւորական Հայոց Հանգա Որբախնամ, Բողոքական Հայոց Հանգա Որբախնամ Ընկերութիւն:

Գե այս տարուստ պարբերութիւնը ինչ կսկիծով կ'արձանագրեմ, և որչա՞ք ցուանոց որոնք անկեղծ կերպով նուիրուած են մեր ազգային գոյութեան պահպանման:

Ինչու այս բաժանուստը, ինչո՞ւ իրարութիւն: Հայ լուսաւորչ կանին արցունքը, կաթնուրի ու բողոքական հային արցունքն էր տարբերէ: Հայ սովեղոց, Հայորդի միթէ՞ իրենց ցախն մէջ կրօն ունին, կամ սրագ ըսենք, ցախն ալ բողոքական է կամ լուսաւորչական:

Եթէ Որբախնամին նպատակը միեւնոյն է, ինչ պատճառ կայ որ կրօնական գաղափարով Հայու հինքը բաժնու ին միեւնոյն գաղափարին ու միեւնոյն նպատակի մէջ: «Բարուց մը իսայ», «քիչ մը ուսում» պիտի գնեն Հայ որբիկին առաջ, ինչո՞ւ մայրական գորովով ձեռք ձեռքի առած չը մտաւարարան այդ կտոր մը հաց:

Բանի անգամ այս սիւնակներու մէջ կրկնանք ենք այն ճշմարտութիւն թէ՛ Հայը Հայ է, ինչ դառնութեան ալ պատկանին... Բայց այս սկզբունքին զէմ յետագէմ՝ կրօնամոլ գաղափարք մը կ'առաջնորդէ ժողովուրդը զէպի բաժանում:

Ո՞վ է այս շարիքին ազգիւրը... Փաստեր կան որոնք ինքնին ին կ'ստան, որոնց մէջ ժողովրդի ձայն կայ:

Եթէ թեմիս Առաջնորդը համարէի այդ պատկանման մէկ աղբիւրը շարաշար պիտի սխալէի, զի նա շարունակ և ամէն տեղ իւր քարոզներով Համբարշտութիւն

քարոզած է: Ահա՛ իւր սկզբունքը, զոր ազատութիւն մամուլը ու բարեօրինակար կարճանագրէ իր էջերի մէջ՝ «Թագ Էրուսաւորչականն իր երկղեցին երթայ աղօթելու, իսկ բողոքական իր ժողովարան, իսկ ասիէ դուրս ամէն մի ազգային գործի մէջ առանց մագի խարութեան ձեռք ձեռքի տուած գործելու ենք... Իսկ Բողոքական Հայոց ղեկավար Մր. Ալեքն ալ մինք կը ձեռնանք նոյնքան ազատամիտ, ինչպէս որ ինք ատոր աղաքոյց ստաւ, « Չայն Հայրենեաց » ի անցեալ թուերէն մէկուն մէջ հրատարակուած իր մէկ յոգնածով:

Ռ. Ռինն ԹՂ է շարիքին ազգիւրը: Պատուելիներու բունակ մը կայ հոս, որոնց մեծամասնութեան սկզբունքն ու ա ստեղծութիւններ ինչ Համար անյայտ կը մնան: Ու չբոլոր թէ այդ գոյթակցութեան քարոզչորի պատուելիներէն ոմանց անքին տակ: Գուցէ՞ և Հաւանական է՝ ոչ, Հաստատ քրքիւնք, բայց անհամբարութեամբ պիտի սպասէի յետու հրապարակու անոնց կարծիքները:

Երբայք ենք մենք, ճշմարտութեան երգերն է աս: Հերթը բաժանում. Հերթը պատկանում մին մոյնեանդութեան: Փրնառենք ու ստեղծարարները այս շարիքի պատճառները, գտնենք գայթակցութեան քարք. ու էն զլիսաւոր, տանք դարմանները:

Այս մասին լուրը ու փաստացի տեսութիւններ յետ կ'ընայ, կրկին կ'անդադրաւորանք այս նիւթին:

Վ. ՇԱՀԷՆԻ

ասհայ: Առաջինի գլուխը կանգնած էր Ռուսան, քիչ քանակութեամբ բոլոր Տաճկահայերը, 150 է աւելի, իւր կողմ ունենալով, իսկ երկրորդն՝ Նիկոլ և Բ... 100ի շափ Ռուսահայերով: Տաճկահայ կուսակցութիւնը հակառակելով արշաւանքին կը պահանջէր եղած զէնքերը երկրի ներսերը կերտողները և պատրաստական օժտով գործի սկիզ, իսկ Ռուսահայը կը յամարէր թէ՛ որոշումը սրտում է և մենք ժողովի վճիռն ու հրամանը կը յարգենք, Գաշնակցութեան զէնքերը վաստակաւոր շենք կարողանում մտացնել, որոնք վերջապէս Արմէնիականների սեպակախնութիւն լինելու կը սահմանուին...:

Այս տարածքի պայքարին մէջ, մէկը բնականաբար տեղի պիտի տար: Ասկանի կանքի զէմ դաւադրութիւններ վաղուց լարուած էին, և հենց անթեմար կուսակցութիւնն զայն, եթէ երկը վստահաբար չ'գիտնային թէ ամբողջ Սալմաստ ստակու միայ լինելէն զատ, աչքի ինկող բոլոր Ռուսահայերը անմիջապէս կ'ընդունուէին հրապարակաւ: Ուստի իւր հակառակորդները ամէն միջոց ի գործ կը զենէին Տաճկահայոց մը ձեռքով զայն սպաննելու: Թշուառ տղայ, ի՞նչ կանգաւառուսով, ինչ յոյսերով Գաշնակ-

ցութեան գիրկը նետուած էր և որպիսի դառն հրապարակութեամբ իւր կեանքը պաշտպանելու միջոցներ ձեռք կ'առնէր ամբողջ այդ թուականի գլխերէնը, անգրուն լուսնեկով և ցորեկները քննաւարով:

Ամբողջ Տաճկահայերը գինուած էին և Ռուսան-Եազարին նուիրուելու ու հեանելու պատրաստ էին: Եթէ երթէք ինքը գտնէ 500 թուականի նիւթական ու ժ մը ունենար, իւր ծրագիրը իրագործելու...:

Գաղափարական ոչ ոք կար իւր շուքը ամենքն ալ ազգաւ ու ասմիկ. մեծ մասամբ արեան դառներ մէջ, վաւոզի ծուխով ու մուխով եփուած ռազմիկներ էին. հետեւաբար գաղափարի այս ահագին կուսին մէջ և ոչ մէկին վստահել չէր կարող իւր անհաստական ու ծերով այդ անհաւասար պայքարին մէջ, մինչեւ վերջին շունչ յամառ կամքով իւր գաղափարը պաշտպանելու սրտում արած էր:

Վերջապէս Ռուսահայերը, կը յաջողէին ժողովի մեծամասնութեան որոշումով, Վարդանի ձեռնապահութեամբ և Երուսաղիմ Օր. Սոթիկի թէ արշաւանքին և թէ սրտում մին չ'մտանակցելու գիտումով: Ուրմի երթալով, Վրէժ կ'ամիթէի կողմէն, կարծեմ 97 Յունիս 18

ՄԱՏԵՆԱՐՈՍԱԿԱՆ

Պ Ա Տ Կ Ե Ր Ա Չ Ա Ր Դ
ԲՆԱՇՆԱՐՀԻԿ ԲԱՌԱՐԱՆ
(ՊՐԱԿ ԱՌԱՋԻՆ)

Աշխատանքները ինչ Զ. Ս. Էփրեմյանի
Վեհապետի Ս. Ղազար: 1900. էջ 160.
Գին 50 սենթի:

Վեհապետի... անունը մեր որ նորոգման
քաղցր ու անուշ կը հնչէ մեր սկանչման
բուն, որքան Բնաշխարհին նուիրական
ու յիշատակելի վայր մը: Ինչպէս այսչափ
կապուած Հայ սրտին հետ: Հոն ոչ Հայի
ազատութեան առաջին մարտը մղեց. ոչ
Տիգրան մը կամ Լեւոն մը բազմեց, և
նչ ալ վարդան մ'իյնաւ: Սակայն հոն
ձեռք Հայութեան ներկան: Դար մը ա-
ռաջ երբ Միտիթար Սեբաստացի իր
առաջը վեհապետի կրկնեց, այն օր Հայկա-
կան վերածնութեան սկիզբը դրուեցաւ:
Հայ տապաքուութիւնը եթէ Ս. Ղազար
ի մէջ չը ծնաւ, սակայն հոն կեանք ու-
նեցաւ:

Դար մ'առաջ մտէք Հայաստան ու
Հայ դպրութիւն ինտենցիք հոն՝ Ոսկե-
զիւնի՝ դարէն հեռագիտէ ծլած ու ծաղ-
կած մատենագիրները փոշիներու մէջ կը
փռաւին, իսկ Հայ միտքը որ ընդունակ
էր վերածնութեան, թանցք քոչին ետեւ
ծածկուած կը մնար: Վերածնութեան այդ
հսկայ գործին առաջին քայլը վեհապետի
նուաւ:

Ոմանք կանգ առնելով վեհապետի
գրական բուրաստանին առաջ, Չամչեան
ինժեներ, Հր. Բաբայան, Բաղդասար, Ա-
լիջան հսկայ անուններէն վերջ վեհապետի
կրկնեցին ողբալի կայութեան մէջ կը
գ. նեն:...

Վեհապետի ալ նշանակելի երկ մը չի
արտաբեր, ահա, այն խուլ գանգաւոր
որ վերջերս շարունակ կուղղուէր Ս. Ղա-
զարի բազմօգուտ սպարանի հասցէին:

Ու այս խուլման մէջ սեղանի վրայ
գտայ « Բնաշխարհիկ Բառարանը », Ս. Ղա-
զարի էն վերջի հրատարակութիւնը:
« Բառարան » Բանաստեղծի եր շին
պատրաստեր: Խուլ գրասենեակի, առանց
նոթեան, յարատեւ և մեղուածան աշ-
խատանքներու արդիւնք է բառարան,
զի նա կը կազմուի ճշգրիտ իրականու-
թիւններէ: Բնաշխարհիկ Բառարանը ար-
ժանի է ամեն գիտնականութեան, որուն
հեղինակը քրոնաջան աշխատութեան
հետ, ցայց կուտայ և հաւաքողի սուր ըն-
դունակութիւն:

Նախ հերթանակ թող խօսի՝ « Որչափ
տխուր, որչափ և ողբալի մեր բնաշխար-
հի ներկայ վիճակը, այնքան սիրելի, այն-
քան ճշմանակալի իւր սարակաց որդեկաց
համար իրենց հարց և նախնեաց անմահ

յիշատակներն, զորս ներկայ բազմաթիւ
մէջ փոփոխեցանք և քանակեցին ի մի ամ-
փոփոխի:

Եթէ մեր ջանքը ու փոփոխանաց և
հասարակաց զգացման համապատասխան
երկ մը վիճակի առաջիկայ ծանր աշխա-
տութիւնն ի Բանաստեղծի մենք զմեզ
երջանիկ պիտի համարենք:

Ուրեմն հեղինակին ջանքն է « Բառ-
արան » մը մէջ հաւաքել Հայրենի աշխար-
հին նահանգն ու գաւառ, քաղաքն ու
աւան, շէն ու դիւղ, լեռ, դաշտ, գետ
վանք, ու վերջապէս բնաշխարհին ամէն
անկիւն պիտի խօսի հոն, պատմական յի-
շատակներով համեմատ:

Ներկայ պրակը որ կը վերջանայ ծո-
վային Կիրիկիայ Անամուտ գրատուով (Ի
հնումն հնչակաւոր հրատանգան և մեծ ու
շէն քաղաք), կատարեալ յաջողութեան
կը խոստանայ այս կարեւոր ձեռնարկին:
Հեղինակ իր այս աշխատութիւնը կա-
տարերու համար ձեռքի տակ ունեցած է
Բնաշխարհիկ մասին հրատարակուած թէ
հայերէն և թէ Եւրոպական լեզուներով
գրեթէ թոյր հրատարակութիւնները ու
անոնցմէ խնամով օգտուել ու դասուե-
րել գիտցած է:

Փոքրիկ նկատողութիւն մը: Բնաշ-
խարհիկ բառարանին պատկերները, բազ-
մամասնաբար ուրիշ Հայ հրատարակութիւն-
ներու առաւելութիւն ունին, բայց եթէ
մեր առաջ ունենանք ուղղացեալ « Ա-
րարան », ինչքան զանազանութիւն: Միթէ
անբաղդ Գուրամերեանց աւելի՞ միջոցներ
ունէր լաւ կլիշէներ պատրաստելու քան
Վեհապետի վանքը: Օրինակ Աղթամարայ
պատկերը դժուարութեամբ կարելի է ը-
սել թէ հազիւ կը նմանի:

Գծառայ Գուրամերեանցի դառն վի-
ճակին մօտէն ծանօթ կողմերը գիտեն
թէ ինչ կը քաշէր նա՝ սակայն կլիշէ-
ներու պատկերները շարունակ կը
արուէին վիճակնաւ:

Սակայն հրատարակիչներն են որ իրար-
մէջ այս պահանջն ունին, եթէ երբէք ժո-
ղովուրդն ըլլայ այդ պահանջն ընող հրատա-
րակիչ մը, իր իրաւանց սահմանէն դուրս
կուգայ, Գուրամերեանցի գերեզմանը
յաւէտ բողոք մըն է մեր ժողովրդի ան-
տարբերութեան դէմ, ինչպէս իր կեանքն
ամբողջ դառն գանգաւոր մը եղաւ:...

Ինչոր ալ ըլլայ արժէք որ այս փայ-
լուն աշխատանքներէն, աւելի փայ-
լուն պատկերներով զարդարուէին:

Բնաշխարհիկ Բառարանի Ա. Պրակ կը
բաղկանայ 20 տպագրական թերթերէ:
Լաւ թուղթի վրայ, և մաքուր տպագր-
ութեամբ:

Ամէն անոնք որոնք կը հետաքրքր-
ուին բնաշխարհով, ու կուզեն իրենց
չգիտցած տանկներու մասին տեղեկու-
թիւններ ստանալ « Բնաշխարհիկ Բառա-
րան » ունենալու են:

Թուական կրող երկաթուղով մը գրել իրեն
թէ՛ Պ. Ոսկան Նազարեան, Վրէժ կոմի-
թէի որդի արձմար այլ ևս Դաշնակցութիւ-
նն Չեզ արձակուած է համարուած:

Այս յանդուգն որոշումը անակնկալ
չարեքներ պիտի առաջնորդէր երկու
հասակցութիւններն ալ, բորբոքուած
Տաճկաստանը, անմիջապէս Նիկոլ և Բ. ը
սպաննելու շարագուշակ ձեռնարկին պի-
տի գիմէին. եթէ երբէք Ոսկան վե-
հապետէն չջանար, փոխանակ իրեն ե-
զած անխրատութեան նախատինքը սրբե-
լու, հանդարտեցնել և առաջին առնել ա
մէն պատահականութիւններին:

Ամենէն աւելի ահա այդ ժամանակ
ամբողջ Ատրպատականի և Դաշնակցու-
թեան բազմը իւր ձեռքին մէջն էր. որի
ցոյց առած ներողութեան իրենն ու ազ-
նուութիւնը իւր հակառակորդներն ան-
գամ հիացոցին: Ընդդէմ երկու օր վերջ
յոտուկ պատգամաւորութեան մը միջո-
ցով հաշտութիւն կառավարուէր Ոսկ-
անին: որ եթէ նա համաձայնուէր արշա-
ւանքին մասնակցելու ամենէն առաջ կո-
միտէին յետ պիտի կոչէր իւր որոշումը
Նիկոլ և Բ. իւր տուն պիտի գային նե-
րողութիւն խնդրելու հաշտուելու և
զինք ընդհանուր հրամանատար պիտի
կամուտէին՝ արշաւանք, ինչ Բայց ինքը
յամառորէն իւր գաղափարին փորձած,

մերժեց այդ ամէն հրապարակ առա-
ջարկները. և բողոքով մէկ կողմ քաշու-
ելով՝ ուղեք միաժամանակ հանգստա-
նալ այդ մաշիչ և ճնշող կեանքէն:

Դարձեալ հակառակութիւն ու ան-
համաձայնութիւն, մինչև որ Շահրիկ-
եան մը եկաւ, և իբրեւ Տաճկահայ յա-
ջողեցաւ խոյստանալ սուտով մը իւր
հայրենակիցները համողել ու համաձայ-
նեցնելու Օգոստոս 13 ին վեհաժողովը
գումարուի, ուրեմն որքան կարելի է չու-
տով արշաւանք սկսէք, որպէս զի Հայ-
կական հարցն ալ օրակարգի անցնի: Ար-
աւանքը այլ ևս յաջողուած էր, որին
հրամանատար, հարիւրակապտ և յիսնա-
պետ կընտրուէին ամէն անոնք, որոնք
Ոսկան Նազարի խմբակապտութեամբ ա-
ռաջնորդուած էին միտ:

Ե
Նոյն թուականի յուլիսի վերջերը
Խանասորի տիրապետչի արշաւանքը կը
կատարուէր. որի անպատուարեր փա-
խուածը, տարիներէ հետէ քաջարի ար-
եամբ գնուած ալ ու սարսափ ազդող
Փէրայի, կրտսեակի անուն նշանակու-
թիւնը պատրելով, Հայ յեղափոխական
պատմութեան մէջ սեւ տառերով նոր
էջ մը բանալէն զատ. Ատրպատականի
հայութիւնը ոչնչացնելու և թշուառացը-
նելու առաջին պատրուակն դարձաւ դը-

Գին 50 սենթ. գնել փոփոխողները
գրեմու և վեհապետի Ս. Ղազար: Հեղի
նակին:

ՊՅՅԵՐՆԵՐԷՆ ՕՐԻՆԱԿ

Այ ամէն բան պարզուեցաւ: Թրանս-
վայ Օրանժ Նաթալ և Հրուանդանի գաղ-
թակառութիւնը որ միտցեալ կը կայմին
Պոլսեական բանակը վերջի ճշգրիտ թու-
ահամարը 650 հազարէ միայն: Իսկ աշ-
խարհակալութեան ջերմէն բռնուած Անգ-
լիան իւր անոյցանէն անբաղատակի ա-
ռաւելութիւն մը ունի. ու երկիրը որ կիշ-
խէ ան՝ իւր լայնածաւալ սահմանին մէջ
Արեւը մարքը մ'արաներ, կրեն: Եթէ
հասարակական անուն վարակուած չըլլա-
յին և րոպական պետութիւններն ու իւր
խղճի տէր ու արդարութեան օրոշուած
անշուշտ պիտի արգիլէին Անգլիայ յառաջ
խաղաղութիւնը: Եւ Շահարիական թագաւոր-
ութեան, մէջ կայրիք, իրաւունք գո-
րաւորին է, յնչանաբանութիւն վարակ-
ուած: Խիղճ, արքարութիւն ու քրիստո-
նական գրեթէ առատութիւն՝ ժամանակից
թագաւորութիւնէն սկիզբիցը փրկու-
եան ապահով ճամբար մը չէ. ոչ միջապա-
րէն ազդուած վարկենական հայրենասի-
րութեամբ. ու անպատակ ցոյցեր վազ-
դին փրկու-թիւնը ձեռք կը բերուի. ալ
ազգային գոյութիւնը կը վերականգնուի որ-
չափ երկար շարունակուի գործելու այս
զբաղուելի եղանակը:

Պոլսեան տեսնելով ազգին սպառնա-
ցող վտանգը, երբք ասոր միօրինակ ի-
րենք գիրենք մեռեալ ձեռքուցին Վեղա
փոխական վարակութիւն մէջ ստիկայ
որ թշնամոյն վաղահաս բարկութիւնը կը
մեղմացուէ: Անգլիա սուրբ իւր օք մեռ-
եան կարծիքն այնքան կը վերականգնուի որ-
չափ երկար շարունակուի գործելու այս
զբաղուելի եղանակը:
Պոլսեան տեսնելով ազգին սպառնա-
ցող վտանգը, երբք ասոր միօրինակ ի-
րենք գիրենք մեռեալ ձեռքուցին Վեղա
փոխական վարակութիւն մէջ ստիկայ
որ թշնամոյն վաղահաս բարկութիւնը կը
մեղմացուէ: Անգլիա սուրբ իւր օք մեռ-
եան կարծիքն այնքան կը վերականգնուի որ-
չափ երկար շարունակուի գործելու այս
զբաղուելի եղանակը:
Պոլսեան տեսնելով ազգին սպառնա-
ցող վտանգը, երբք ասոր միօրինակ ի-
րենք գիրենք մեռեալ ձեռքուցին Վեղա
փոխական վարակութիւն մէջ ստիկայ
որ թշնամոյն վաղահաս բարկութիւնը կը
մեղմացուէ: Անգլիա սուրբ իւր օք մեռ-
եան կարծիքն այնքան կը վերականգնուի որ-
չափ երկար շարունակուի գործելու այս
զբաղուելի եղանակը:

սասակութիւնը միւս կողմէն հրապար-
կին Անգլիան ինչ որ սակայն Պոլսեանը
սուսիկ փոսիկ ներքին զորաւորութիւն
յառեղել ստիկայ:

Անվիճելի իրողութիւն մը թէ որ,
Արիւնիկ Արիւնիկ մասնաւորապէս այն մա-
սը ըսել կուզեմ որ մեք կրնանք բո-
լորովին ասորեւ աշխարհագրական գիրք
ունի սակայն ճշմարտութիւն երկրի մէջ
մի և նոյն անտանելի լուծն է, ոչ ոք կր-
նայ Հայաստան ուրիշ ու եւ է երկրի ը
հետ րազգաւորութեան դեմ. սակայն գո-
րաւորութեան համար կուտայ ազդեց կընան
ընդ օրինակել ազատագրութեան միջոց-
ներն:

Եթէ մէկը մեզ համարձակի բնակ առ և
րեսը մեռել ձեռնանք « Պոլսեանը նը-
ման » Օ՞ ալ անկա հակառակօրէնական,
հակահայրենասէր, յետագէ մ, հայ չէ,
սուրբանական է և այլն... Բառերը և-
սակէն կը հայտնէն: Առանց կարեւորու-
թիւն տալու այդ կոմսաս բառերուն որ
պիտի ուղղուի կուտայ ազդեցութիւն մէջ՝
զինամարտութիւն սովորոջ!!! Կը՞ Ո՞ր յե-
ղափոխականներէն: Գոնէ միտիթարա-
կան է որ, մեր ազգի մէջ մեծամասնու-
թիւն մը կայ որ տուր անցնալէն փոր-
ցուաբար, առանց պոռոտախոսական սին
յոյսերով ժողովուրդը վտանգող յախու-
ւած գործունէութեան հետեւ զոտն Հայրեն-
աստիկան ողբով կը ջանայ զիւր ուցանայ
ժողովրդի ու ժողովուրդը ազգային յեղափոխու-
թեան դրօշին շուրջը հաւաքելու ներքին
ու ժիւղօրացման աշխատանքով:

Ժողովուրդը որուն ազատագրութեան
համար կաշխատինք անհրաժեշտ է որ
մեր անտանելի դրութեան մօտէն ծանօ-
թանանք: Մահամազը լուխն քանի մը
զինակներու արշաւանք, հայ ժողովրդ-
ի կայողութիւնը՝ ոչ միայն ը բարեփոխէր
այլ և աւելի կը վտանգարարէ:
Պոլսեանը տեսնելով

ԳԱՌՆԻԿ
ԲԱՏՈՒԱՅ Է
ԲԱՌԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
« ՉԱՅՆ ՀԱՅՐԵՆԵԱՅ »
Բ. — Գր. վեց մասեայ
Բետուարէն մինչև Սեպտեմբեր 85
սենթ: Սեպտեմբերէն առիւն բաժանորդ
չէնք ընդունիլ ինք բաժանորդագրուել
յանկացողները մեզ զրկելու են 85 սենթ:
Փոքրիկ տէնի մեր գործակալն է Պ. Մ.
Տէր Պոզոսեան. Հոն մեզ ապուրիկ ունե-
ցողներ վճարելու են իրեն:
Ա. Ա. Հ. Տ.
Հանդէս Ազգային, Գրական և Գե-
ղարուեստական. բացուած է Բրդ. տար-
ուայ Բաժանորդագրութիւնը:
Հասցէ
ԱՐՇԱԿ ՉՊԱՆԵԱՆ
6 Բլէս Տը Լ'Օտտօն Բարիզ

բացի երկու պետութիւններ և պարսիկ
անխիղճ ու կաշտակեր պաշտօնեաների
ձեռքը:

Հայաձեռք անմիջապէս սկսաւ,
կովկասի դուռները բաց էին Հայրենու-
նեքի առջև: Ուրեմն և վտանգն ու
փորձութիւնը տեղացիներ և հոն մնա-
ցող ու ժողովրդի դաստիարակութեան
նուիրուած ուրիշ յեղափոխական մարմ-
նի մը, Արմենիականների զլխին պիտի
փաթեթուէր: Ոսկան-Նազարն ալ հետե-
ւաբար գերծ չպիտի մնար վերահաս
ամէն նոյն իսկ մահաբիթ վտանգներէ:
Հոգեկան անտանելի տանջանքներէ հա-
զիւ ազատած, սարսափեցուցիչ փոր-
ձա քները իւր գոյութեան կուտանային:
Փիչքը ցորեկ խուզարկութիւնները ան-
պակաս էին. կուտավարութիւնը ամէն
կերպով կը հետամտէր, օտարականները,
որքան ալ անմեղ լինէին, ձերբակալել
և թուրք կառավարութեան յանձնելով
զոհացում տալ սնոր: Ինչպէս իւր հայ-
րենակիցները. Ոսկան-Նազարն ինքն ալ
բազմի մասը վրիճու ձկած. իւր հասցանք
առած զլեւեր և ցորեկ այգիներ և հըն-
ձաններ մէջ իւր կեանքը պաշտպանելու
և միտցումայն թշուառ Սալմաստիկե-
րը սարսափեցնող քրեաական վրէժին-
գիր հաւանական արշաւանքին զիմա-
դրաւորելու ամէն զոհողութիւնը յանձն ա-

ռած էր: Սալմաստիկեքի անելով ազ-
գայինները ամէնքն ալ փախեր էին, կը-
րակը առած էին. ինչոք, որ բոցա-
ճարճատ հրեհէն մէջ պարսկահայ սպի-
մը ժողովուրդ միտիկ պիտի գտանար:
Ոսկան Նազար պակամայ կը թողուր
իր որդեգրած հայրենիքը, որին վճա-
կան րոպէներին և նոյն իսկ սակակա-
կան դարձուած քնքի պատճառաւ, սպառ-
նացող մեծամեծ շարիքներ իւր ևս կա-
րողացած էր առնել իւր հեղինակու-
թեամբ և ազդեցութեամբ: Դավթե-
կուզար իւր հայրենակիցները ու ընկեր-
ները մօտ, ուր վերջին անգամ, վերջին
մնաս բարեւն ասելով անոնց, արտա-
սահման կանցնէր, իւր փորձառութիւն-
ներով Դաշնակցութիւնը իւր էութեամբ
ժողովրդին ճանչցնելու որոշումով, Ռու-
սիա կանցնէր: Թիֆլիսն էր ինքը, և երբ ա-
մէն կողմէն Դաշնակցական բարեկամնե-
րը իրմէ կը խնդրէին և կը պահանջէին
որ գումարութիւնք Բնաշխարհիկ ժողովին
սպասէ, և իւր դատը շարունակէ, բայց
ինքը գիտէր թէ իր դատը անհատներ
դէմ չէր, այլ ամբողջ Դաշնակցութեան
գործունէութեան և ուղղութեան դէմ,
հրաւերակցութեան դատարանը միայն ժո-
ղովուրդը պէտք էր լինէր, որի առաջ
մանայով անոր փաստ մը մատուցանելու
դրեքերը սպեղանի մը մատուցանելու
ճարք թէլաղիւր, ապիւնք անցողարձի
զիտակցութիւն ներշնչէր:
(Շարունակելի) ԶԱԻՆ

FURFURCAR (ROARING CLIFF). From the Armenian of Mihran Damadian.

(Furfurcar is an overhanging mountain with inaccessible rocky sides, around which, at the mouth of each pass, are ranged the seven villages which make up Dalvorig. When one climbs the path from Forkh towards Hosnood, he hears the roaring (in local dialect, "furfur,") of the wind. This particular sound is produced by the fierce current of the wind that strikes the folds of the rocks; and from this the place takes its name. Zovasar, Andok, Maratoog and Gepin are the highest summits of the mountains of Sassoun. Furfurcar is not as high, but the passes and valleys that surround it, and the perpendicular height of its sides, make it impregnable.)

Refuge of Dalvorig's valiant men, Of strife and dangerous days! Lo, all Armenia toward thee To-day in hope doth gaze. Thou black and naked mountain side, That, when winds o'er thee sweep, Dost like a dragon hiss, or shore Wave-tortured of the deep— Thou wild and desert Roaring Cliff O'er Forkh that risest steep!

Many Armenians' hearts, methinks, Till now are turned to stone; No love or pity wakes in them Their brother-, sisters' moan; But passion and fierce jealousy Have in them made their nest. Oh that your heights may dry our tears, Put heart within our breast! O Roaring Cliff, protect the poor, The plundered and oppressed!

A monument of freedom, All glorious dost thou stand; The ice and snow, to torrents turned, Lick at thy foot the sand. Thee Zovasar and Maratoog, Andok and Gepin see With envy; those far-shadowing mounts Are high, but thou art free. Of our deliverance, Roaring Cliff, Do thou the cradle be!

Lighthouse of the Armenians thou, Fear of the wild Kurd's heart; Against the cruel tyrant Turk Our fortress-wall thou art. Only to lions dost thou give room, In den and awful cave; Only the eagle on thy peaks A resting place may crave; O Roaring Cliff, be evermore The stronghold of the brave!

If against Dalvorig countless foes Should come, and bid us pay Twenty years' tax, "Come take it, then!" The Armenian will say; But, drawing to the Roaring Cliff, He on the foe will rain Bullets and stones, instead of gold With interest in its train. O wild and rocky Roaring Cliff, Be then their shield again!

Let brave Armenians muster From every village home, From Berm, Karag and Khyanak, From Khoulp and Muchtegh come; Let Sim's heights too be populous; Fight, o'er the precipice Roll down the foe, that Roaring Cliff May see a sight like this— Kurds, Turks by thousands, fallen down Within its deep abyss!

Let Sassoun's lions assemble, Fierce roaring, on thy crown; Thence, like a raging torrent, Let them toward Moush rush down, Mowing before them briar and thorn! Let field and town arise, And stretch, to help Sassoun's brave men, Their hands, with sparkling eyes. O Roaring Cliff, give to them strength, Courage, and high emprise!

And when Armenia shall be free, A fortress we will rear, Named Roaring Cliff; Armenia's flag Shall o'er it glitter clear. Let the surrounding valleys And mountains joyful be! Let the young matrons and the maids All clap their hands for glee! And let the cannon, that great day, Boom out, with loud acclaim; Let Roaring Cliff, Armenia's pride, Be eye an honored name; And let our land, from age to age, Still celebrate its fame!

ALICE STONE BLACKWELL.

Մեծ Հանդիմանով կը հրատարակենք Հայաստանի Օր. Ա. Պըլաքուէլի սոյն երկրորդ թարգմանութիւնը Պերճի ոտանաւորներէն: Ենթահարկ ենք որ յարգելի օրհորդը կը յարգէ մեզ իւր ուշիատակցութեամբ:

ԹՂԹԱԿՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆԱՄԱԿ ՊԱՐՍՊԱՍՏԱՆԷՆ

ՈՒՐՄԻ ԴԵԿ. 15. 99

Ատրպատականի դրութիւնը միշտ մի և նոյննէ: Անցեալ օր Ռահմայ գիւղից մի թուրք Ուրմի քաղաք գնալուն, քաղաքի պարսպաններու մօտ սպանուած է թշնամիներէ: Բայց որովհետեւ Ռահմայ յուսմ եղել էր նոյն օրը. խեղճ Ռահմայ յի հայերը բերուել են քաղաք, ո՞վ գիտէ ինչ սանջանաց պիտի ենթարկեն թշուառներուն ու քանի՜ հարիւր թուամաններ պիտի սուժեն:

Բանի օր է որ սեղս են հասեր 5-6 ի չափ Ռուս երկրաշարժներ, որոնք պաշտօն ունին շոգեկառքի ճանապարհները գծելու. եթէ յայդպէս շոգեկառքի մուտքն ի Պարսկաստան, յայնժամ զըրախա պիտի դառնայ այս երկրները, մանաւանդ Ուրմի, որ առանց նորան էլ մի զարխապային աշխարհ պէտք է համարել իւր արտադրած առատ բերքերով ու գեղեցիկ վայրերով:

Այլ ախր՝ որ անտէր և անկանոն մի վիճակի է դատապարտուած մանաւանդ հայ ժողովուրդը բոլորովին անտէր և անպաշտպան է մնացել: Տգիտութիւնը անսանային վիճակի է հասցրել այս երկրի հայ ազգաբնակչութեան: Անցեալ տարւոյ բացուած վեցն ուսումնարաններէրց երկուքը միայն մնացած են որոնք կառավարվում են թուրքու շայ-Բար: Ընկերութեան ծախքով: Ուրմի քաղաքի ուսումնարանի մասնակցներ եկամտուն էլ վտանգի ենթարկեց Գաղեանց ինչի վարչապետը, վասն զի յոնք չի ներս տեղ աչքը հանաւ: Իրեն այցելու հովիւ քանդեց Ուրմիի Եկեղեցւոյ գումրէթ ու Չանգառուքը՝ աւելի փառաւորն շինելու, այլ 1000 թուան ժողովուրդի կորզելով՝ կրկնապար թողուց շէնք ու հեռացաւ: Որովհետեւ փողբերի մեծ մասը վաճառականները տուել էին նորահամար էլ ողորական սուրբն որ վաճարում էին յօգուտ ուսումնարանի, այս սարի վեր առին իրենց առեւելաց փոխարէն: Իսկ եկեղեցին կիսաշէն մնաց անձրեւներու և ձիւնի նքքեւ: Այսպէս էլ արաց անցեալ տարի Սալմաստի թաղէն վանուց գլխին: Չանց կանեմ այն ամեն գործած գեղծութիւնը, զորս լսելով վեհափառ Հայրիկը ետ կանչել տուաւ յիշեալ անսիրտ եկեղեցականին որ եթէ մնացած լինէր ցարդ այս կողմերը մեծամեծ շարեաց պատճառ պիտի լինէր, և որոյ չար բնաւորութեան պատճառով էմբիւնում շէնքի էին անուանում իրեն, բայց Այվատան Սրբազանը այս անձի գործած գեղծութիւնը զբաղարկելու մտքը կարծես Մայրաքուն թաղեան աստիճաններով վարձատրեց ի Սալմաստ: Ահա այսպիսեաց ձեռք մտցած է Կըուտո Հայ ժողովուրդը:

Ն.ՆՐ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐՈՆԻԿ

Եզրկատուի գաւառական ժողով գումարներու կողմ առաջնորդ քննարկ է նշելու է կա. Դուրեան: Ասկայն Դուրեան Սրբազան նկատելով որ Արմաշի մէջ մնալով Գարեվանուց աւելի օգտակար կրնայ ըլլալ քան Եզրկատուի առաջնորդութեան պաշտօնը ընդունել, հրատարակ է:

—Մուշէն 200 է աւելի խեղճ գիւղացիներ Տիգրանակերտ գաղթած են և հոն եկեղեցւոյ շրջանակը ապաստանած:

—Նպաստից Գանձնաժողովը ԿՊՊԻ մէջ ի նպաստ կարծանալներու 37,800 ըր հանգանակած է և յայտ ունի աւելի հաւաքելու: Ինկատի ունենալով Գաւառներ ի ծայրայեղ թշուառ վիճակը նպաստ զրկած է 50 սակի երգանք, 50 սակի Դերլան, 35 սակի Պիթլիս, 25 սակի Տիգրանակերտ և 15 սակի Մարաշ: Իսկ ի նկատի ունենալով վանի այցելու հովիւ ներսէն Եպի. հրատարական շարժութիւնը, իսկոյն 200 սակի զրկած է վան:

—Տրապիզոնի էլէվիւ գիւղի քահանան և թաղ. Խորհուրդը 9 սակի հանգանակելով Պատրիարքարան զրկած են ի նպաստ սովորաց:

—Պօլիս 1 վարժապետի անուն լատին գիւղագործ մը մեռնելով Ազգ. Հիւանդանոցին կտակած է 100 Օսմ. սակի և Ս. Յակոբայ Որբանոցին 50 Օսմ. սակի:

—Պետրոս Կարապետան անուն հայ գրագէտ մը իւր հեղինակութիւններէն 1600 դահկանի գիրքը նուիրած է ի ներպատոս որբանոցներուն:

—Շուշեցի թաղէն թամբուան 10000 ռուպի կտակած է թավրիզի Արամեան Դպրոցին:

—Ժամանակին մենք հաղորդեցինք Ախթալաքի սոսկալի երկրաշարժը, վերջին լուրերին նայելով ցարդ 600 զրկալ զուրս հանուած են փրատակներու տակէն Մշակի վնասուածներուն ի նպաստ հանգանակութիւն է բացեր, որուն գումարը հասեր է 1569 ռուպի: Թուսաց Չարր նուիրեք է 50,000 ռուպի: Կովկասի Կառավարչապետ 3000 ռուպի: Թիֆլիս լեւոտիկ Սմբ. Հուաքած է 10,000, Բագուի հարուստները 10 հազար ռուբլի հանգ. Որբերու Ապաստանարան մը հաստատուու: Ցարդ եղած նուիրատուութիւններու գումարը կը հասնի 80,000 ռուբլի: Պէտք է նկատել որ վնասուածները ընդհանրապէս հայեր են:

—Մաղիկի մէջ կը կարգանք՝ Ատրպատականի (Պարս.) ազգայնաց հոգեւոր և տնտեսական վիճակը շատ ողբալի կացութեան մէջ է: Թուս օրթօթօթութիւն ընդունող նետորական Եպիսկոպոս մը, Մար Ենոնիս Թուս միսիոնարներու հետ հայաբնակ գիւղերն ու թաղերը մշտնելով, ազգայիններն օրթօթօթութեան նազրէ, որք արդէն յետին թշուառութեան մատնուած, ոչխարի պէս ականջ կը կախն այս ոչխարազգեստ ինքնակոչ հովուին. ինչ գործ կը կարան արդեօք Սահակ Եպ. Այվատան, որ չի հարցը ներ, չի փնտրեր իւր շուքը ինչ կանցի ու կը դառնայ:

—Երոզակի կը հաղորդէ լուրեր կը պարտին որ Օրմանեան և պալատի մէջ բանակցութիւններ կան հայերէն զօրք առնելու համար, իրը վարձատրութիւն ջարդերու ատենի անցած ապառիկ հարկերու: Բանակցութիւնները դեռ ևս գաղտնի կը մնան:

ՔԱՂԱՔԱԿԱԾ

ՊՈՒՐԻ ԲԱՆԱԿԸ

Յունվար 22-23 վաթսուն ժամ ահաւոր ճակատամարտէն վերջը Չորավար Պուլըի զօրքերը իրենց եղբայր գիւղեկներու կողմ կողմ, իրենց դառն անյաջողութեան հետ: Չորավար վարէն իր բուռն ճակատամարտի միջոցին յարուած էր Սիպյան քօփ գրաւել, 24 ժամ հազիւ կրցաւ իւր գիրքը պահել ու մուրթ գիւղեկն օգտուելով խոյս տուին թողով չարիւրաւոր վիրաւորներ մեռնակներ և 17 խոյր թնդանօղներ: Չորավար վարէնի այս ընթացքը, սակայն անգլիացիք պարտութիւն չեն համարի ըսելով թէ գիրքը զօր գրաւեց վարէն կարծածին շափ կարեւոր չէր և մասնաւոր չըրասանաւ ետ կոչուեցաւ:

Երեւոյթը յուսահատական էր Պօէրները Անգլիացոց յաղթութիւն տեսնելով կը փութային անոնց փախուստի ճամբան կտրել որ թուկէրու գետէն չի կըրնան անցնել իսկ անգլիացիք այս գիտնալով փութային շուտով վտանգէն ազատել. այս ջանքին մէջ երկու անգլ. զօրաբաժինները գիւղեր իրար կը հանդիպին և թշնամի կարծելով գիրքը կը ջարդէն մէկգմէկ:

Պուլը Չըլուսահատիկ Չորավար Պուլը կը յայտարարէ թէ զրուցուածին չափ շատ մարդ Տեռած չէ: Պատերազմի մէջ 226 վիրաւոր եղած է և թէ ինք գրաւած է 15 յարժուրթի խիստ

կարեւոր գիրք մը: Չորավար կը յաւելու թէ 15 յարժուրթ անձնատուր ըլլալու վախը չունի:

Մեն ԿՈՐՈՒՍՏ Փրէթորիէն կը անգլիացիներ թէ պատահմամբ Պօէրներուն զնգալի գործարանը աւերած է կրակէն և անգարմանելի կորուստ պատճառած է:

Իր անտայի ժողովուրդը որ մեծ մը տակադու թիւն կը պատճառէր Անգլիայ, գէպ Պօէր իրենց ունեցած համակրանքովը հիմայ սակայն բացորոշապէս խոստացած են միանալ Անգլիայ և ամէն պարագայի օգնել նրան:

Չորավար Ռօպրթսի 100000 զօրք պիտի հանէ քիչ ատենէն. 2222 զօրք իրենց 155 խոյր թնդանօղներով կըրնեն ջրէն և միսներ կարելի եղածին չափ շուտ պիտ զրկուին:

Լուր մը կը հաստատէ թէ Անգ. Չորավար Բէլի խիստ կարեւոր գիրք մը գրուած է որով կրնայ միացնել անգլիական բաժան ոյժերը:

Անգլիա մեծ պարտութեան վերջը Տէրութիւնը ինչպէս Ամերիկա անուղղակի փախաք յայտնեցին միջամտութեան սակայն Անգլիացիք չեն ընդունիր: Պօէր ներկայացուցիչը այս խրոչրով Եւրոպա կը շրջի և հիմա Ս. Բեգրատուրի Չարին քովն է կը կարծուի անկէ կը յուսա միմաստութիւն:

Պօսէն լուր մը կըսէ թէ Թուրք Կառավարութիւնը կը մերժէ յանձնել Խտալացի ազնիւ մը որը վար գրուած է Պուսոյի Համիտի է կանանոցը, յայտարարելով թէ ըստ թուրք օրէնքին որ Մահմետականութիւն ընդունած է որը ընդունական խնամոց կարօտ չէ. Խտալոյ Դեպարտմէն իւր յարաբերութիւնը դադրեցուց Դուսն հետ:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՓՈՒՍՆ ՀԱՐ ՆԵՓՆՁԻ

—Տեղւոյս աղնիւ երիտասարդներէն Պ. Տիգրան Թումանեան, 9. 6. Թաշքանի հարսանեաց հանդիսին, սափիջի ըրամ 20 տօլար գոյացնելով՝ յանձնեց Հայուհեաց Որբանոց Ընկերութեան ինպաստ Որբոց:

—Անցեալ կիրակէ Ծիչպուրկի մէջ Պ. Մինաս Ղազարեանի պս կաղրութեան փոխան հարսնեփնջի ինպաստ հայ որբիկներու գոյացու 30 տօլար որ է 5 ական տօլար հարս փեսան ու կնքահայր նուիրեորին:

Այս գովելի ձեռնարկները կը յուսանքովորութիւն պիտի դառնան մերմէջ: Փոխան շուշ ծախսերու, մեր գծաղտ որբիկներուն հանել մասն ու բաժին մեր ամէն վայելքներէն ահա ինչ որ կը խընդրեն մենէ Հայութեան անտէր գաւակները:

Ազօթարար Դևանը վարդապետ —Յառաջիկայ կիրակէ Արծ. Դևանը վրդ. պիտի քարոզէ նիւթ ունենալով լեւ Չոգաւ Խեղդեցաւ:

—Տեղւոյս Հայուհեաց Ընկերութեան ընդհանուր ժողով անգլիկոններու յարաբերակայ հինգ զարթոյթի ժամը 2—ին կէսօրէ յետոյ փետրվ. 8—ին Աղգ. ժողովարար Հին մէջ, պիտի խօսէ Պ. Վ. Շահէնի. նիւթ ունենալով և Հայ կնոջ գեր պատմութեան մէջ մտոր Հայուհիները կը հրաւիրուին:

—Փրօզիտէնէն Պ. Ս. Երանեան կը հաղորդէ՝ որ Եւրաթ երկույ (Փետր. 3) ին խումբ մը երիտասարդներ Դուրի Քէկը պիտի ներկայացնեն ի նպաստ որբոց: Ներկայացումը տեղի կըւնենայ Թալաթ Թէաթրը 172 Սաութ Մէյն փողոց

